

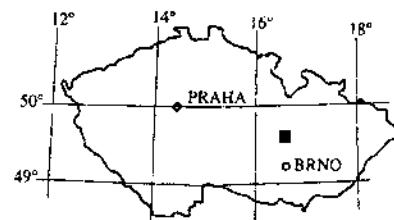
Lateritické zvětraliny na letovickém krystaliniku

Lateritic weathering products on the Letovice Crystalline Complex

PŘEMYSL ZELENKA¹ - TOMÁŠ GRYGAR² - ČESTMÍR NEKOVAŘÍK¹

(24-12 Letovice)
Laterite, Moravia

Během terénních kurzů geologického mapování pro posluchače Přírodovědecké fakulty Univerzity Karlovy, které probíhaly po řadu let na Moravě v širším okolí Letovic s. od Brna, byly na mnoha místech detailně vymapovány relikty obvykle červeně zbarvených zvětralin, označovaných většinou jako laterity. Spočívají prakticky na všech typech hornin letovického krystalinika, často jsou v podloži bazálních křídových sedimentů (Tonka et al. 1987). V roce 1996 byly z některých výskytů odebrány vzorky na detailní chemické a fázové analýzy. Po jejich vyhodnocení bylo možné konstatovat (Grygar et al. 1997), že zvětraliny, i v řadě publikovaných prací popisované jako laterity, tomuto označení z hlediska chemismu většinou neodpovídají. Bude proto třeba zčásti revidovat názory na jejich genezi. Rovněž stáří může být v řadě případů menší, než se původně předpokládalo. Rudá barva, považovaná většinou starších autorů za důkaz lateritického původu, je způsobena často jen nepatrnou příměsí hematitu. Skutečné laterity, jejichž elementární a fázové složení je srovnatelné s recentními lateritickými zvětralinami tropů (Schellmann 1986, 1995, Trolard et al. 1995) byly na Letovicku Grygarem et al. (1997) rovněž prokázány. Jsou to převáž-

ně žlutavé, hnědavé nebo okrové zvětraliny, v terénu mnohem méně nápadné než rudofialové hlíny, obvykle neprávem za laterity vydávané.

Literatura

- Grygar, T. - Král, R. - Nekovářík, Č. - Zelenka, P. (1997): Relics of laterites on the Letovice Crystalline Complex. – J. Czech. Geol. Soc., 42, 1-2, 121-127. Praha.
 Schellmann, W. (1986): On the geochemistry of laterites. – Chem. d. Erde, 45, 39-52. Jena.
 – (1995): Microprobe analysis of the Al-Fe-Si variation in laterites. – Chem. d. Erde, 55, 97-108. Jena.
 Tonka, J. et al. (1987): Geologická mapa 1 : 25 000, list 24-124 Letovice s vysvětlujícím textem. – MS Čes. geol. úst. Praha.
 Trolard, F. et al. (1995): Trace metals in natural iron oxides from laterites. – Geochim. cosmochim. Acta, 59, 1285-1297. Oxford.

¹Český geologický ústav, Klárov 3/I31, 118 21 Praha 1

²Ústav anorganické chemie Akademie věd České republiky, 250 68 Řež